

A NEHÉZ IDŐK ERŐS EMBEREKET SZÜLNEK

AZ ERŐS EMBEREK VIRÁGKORT TEREMTENEK

A VIRÁGKOR GYENGE EMBEREKET SZÜL

A GYENGE EMBEREK NEHÉZ IDŐKET TEREMTENEK

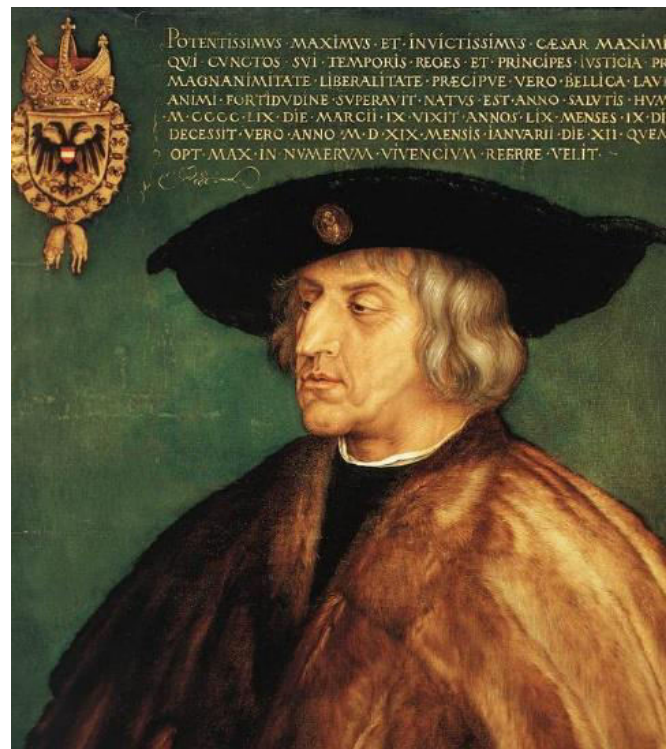
A Jagelló-kor – a rendi monarchia válsága

A Hunyadi-kor vége

1490. április 6. - Hunyadi Mátyás halála → harc a hatalomért MO-n, a magyar rendek választanak királyt, a jelöltek:

- Jagellók – cseh király: **Ulászló** (házasság)
- Habsburgok – Miksa
- Corvin János (Mátyás törvénytelen fia - megtarthatta birtokait)

II. Jagello Ulászló (Dobzse László) 1490-1516

II. Ulászló a választott király (feltételek)

- saját költségre megvédi az országot (zsoldosok)
- nem szedi be a rendkívüli hadiadót
- kikéri a rendek véleményét az irányításban
- kiegyezik Corvinnal (Horvát-Szlavón bán), elveszi Beatrixot **/Bakócz T./**

TÖRMÉNYSZEM
FELSŐFOKON

I DON'T
UNDERSTAND
MAGYAR
AND AT THIS
POINT I'M
TOO AFRAID
TO ASK

II. (Dobzse)
Ulászló

#roundabout

To Be Continued

A fekete sereg

- Zsold hiányában fosztogatni kezd az országban
- Mátyás király volt fővezére – **Kinizsi Pál**, alsó-magyarországi főkapitány verte szét királyi (II. Ulászló) beleegyezéssel 1492. augusztusában Kiskunhalasnál.

Rendi küzdelmek – nemesség harca

» A nemesség szerepének megerősödése

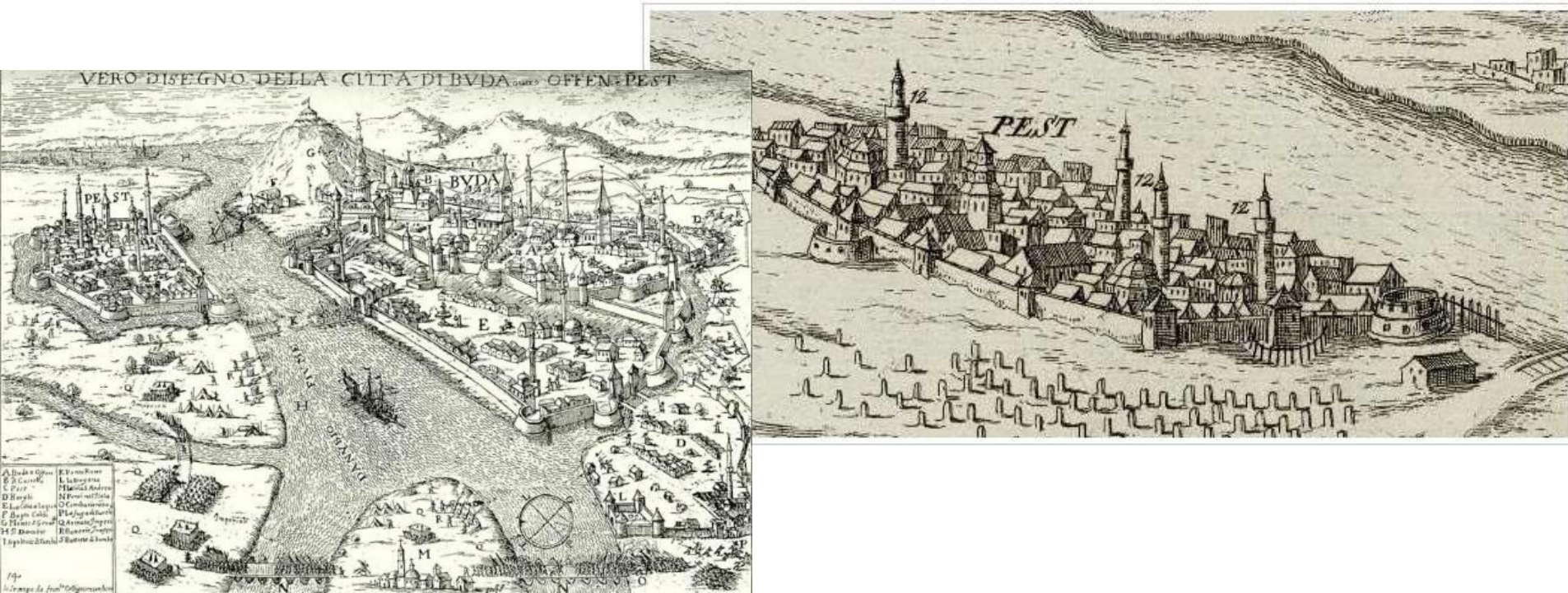
- Bárók (főnemesek) – királyi tanácsban

/40 család/

- Nemesség – királyi vármegyék ---> 1505.

rákosi országgyűlés

A törvényhozás Magyarországon

1505 rákosi ogy. → csak magyar király lehet ezután

1514 **Werbőczy – Tripartitum**
(Hármaskönyv)

»a nemesi szokásjog
rendszerzése, kiváltságaik

1. kötet: Nemesi magánjog
2. kötet: Nemesi perjog
3. kötet: Városi és jobbágyi jog,
és az 1514-es paraszttörv.

A nemesség szerepének megváltozásának hatásai

- A bárók hatalma megh. volt - rajtuk múlt az ország védelme

Különleges jogaik:

- saját **bandérium**ot - magánhadsereget tartott;

bandérium = zászlóalj, általában k.b. 500 harcos

- meghívás nélkül, személyesen mehet a **Tanács**ba

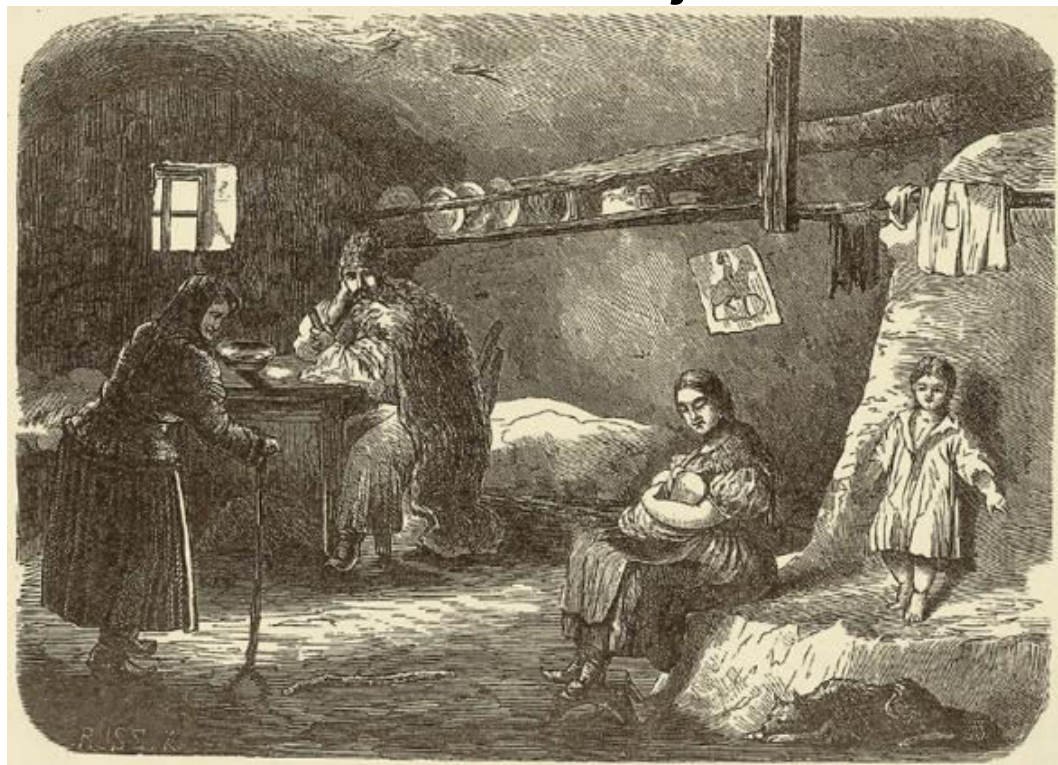
» A török elleni védelem helyett egymással harcoltak

» A királyi hatalom és vagyon korlátozódik - gyenge

A jobbágyság helyzete

- **Terheik** nem változtak (magas adók)
- Tovább **nőnek a különbségek** a rétegen belül:
zsellér = 1/8 teleknél kisebb birtok,
és egy **vékony gazdagparaszti** réteg jelenik meg
- A mezővárosokat fejenkénti adózás sújtja

Az a ronda középkor.

Most végre szabadok vagyunk.

Keresztes hadjáratból parasztfelkelés

előzmény → **Bakócz Tamás** esztergomi érsek által szervezett keresztes hadjárat

- Bakócz meghirdeti 1514. április 9. - virágvasárnap
 - » **1514 Dózsa György (Székely György)** vezette parasztfelkelés
- A megmozdulást **Szapolyai Temesvárnál** leverte és erős megtorlást alkalmaztak

A parasztfelkelés megtorlása

- » 1514-es paraszttörvények:
- Korlátozzák a jobbágyok szabad költözését - röghöz kötöttség
- **Évente** minden jobbágy és zsellér **egy forint adót** kellett hogy fizessen földesurának, ezen kívül hetenként egy nap robottal szolgált (robot = munka, amit a földesuránál kell ledolgoznia)

A külpolitikai helyzet

- Az Oszmán Birodalom hatalma 2X nagyobb
- A magyar királyi hatalom nagyon gyenge
- A csökkenő királyi jövedelem nem tudja fenntartani a végvárrendszert

Szendrő vára

Galambóc vára

A külpolitikai helyzet

- Nincs összetartás az ország nemesei közt
- Romlott a várak állapota
- Ulászló közeledett a **Habsburg** hatalomhoz – lánya Anna feleségül megy Habsburg Ferdinándhoz

fia: **II. Lajos** (1516-1526) ↔ nemesség

cognaci liga: nemzetközi Habsburg ellenes szövetség (a pápa, Firenze, Velence, a francia király + oszmán bir.)

A végvárvonál összeomlása

- 1520 - I. Szulejmán, békét javasol,

Magyarország visszautasítja,

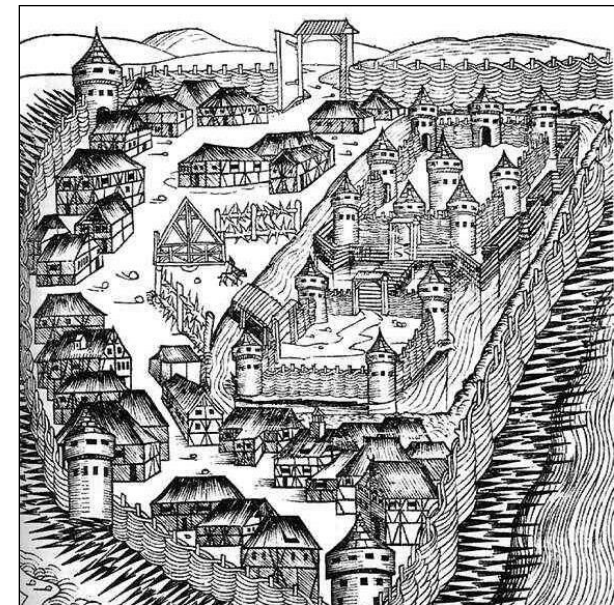
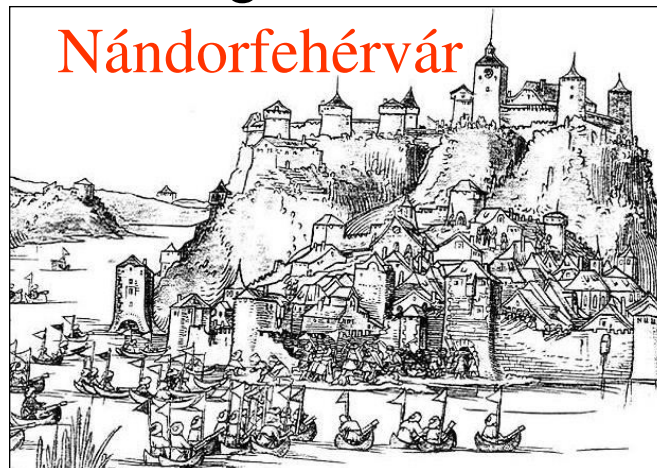
- Sértés-Szulejmán ⇒ **1521 bosszúhadjárat**

Elfoglalja Szabácsot, Titelt,
Nándorfehérvárat

az ország hadászatiag védtelen válik

Szabács

A végvárvonál összeomlása

➤ Tomori Pál kinevezése, kalocsai érsek + MO főkapitánya

1523 - átmeneti siker - Szávaszentdemeter

de egy évvel később elesik **Szörényvár**, ezzel a teljes határvédelem megszűnt

Köszönöm a figyelmet!

